

NNRS SKOP-UNDERSÖKNING 2023 MED SVENSKA FÖRETAGARE

Rapport till Näringslivets Regelnämnd om inflationseffekter

Julii 2023

NNR
NÄRINGSLIVETS
REGLNÄMND
- FÖR KOSTNADSEFFEKTIVA REGLER -

Om NNRs SKOP-undersökning

Regelförbättring är en bred och komplex fråga som påverkas av en globaliserad miljö där nationella institutioner och olika regelverk utsätts för konkurrens från omvärlden. I arbetet med att förbättra olika regelverk blir det därför viktigt att, både ur ett politiskt och ett näringslivsperspektiv, kunna följa utvecklingen för att veta att arbetet medverkar till önskvärda förändringar.

Näringslivets Regelnämnd (NNR) har därför under ett flertal år låtit undersökningsföretaget SKOP ställa ett antal frågor till svenska företagare om hur de ser på olika regelverk och om de upplever någon förändring över tid samt hur de ser på det arbete som regeringen bedriver för att förbättra och förenkla regelverken. Undersökningen genomfördes första gången år 2009.

NNRs frågor mäter företagarnas uppfattningar och erfarenheter, inte de direkta kostnaderna och deras utveckling (vilket skulle vara mycket kostsamt och omfattande). Det ger enligt vår åsikt ändå intressanta kunskaper som grundar sig på företagens erfarenheter av utvecklingen och kopplingen till utformningen av olika regler och får anses vara en form av en väl kvalificerad indikator.

Beträffande uppföljningar och mätningar av kostnader förknippade med regler är det enligt NNR en primär uppgift för regeringen att hantera. Med tanke på att regeringen har som mål att kostnaderna för att följa olika regelverk ska minska måste det finnas en metodik som klarar av att följa upp dessa samt följa utvecklingen på olika regelområden. Detta för att kunna vidta åtgärder där utvecklingen går åt fel håll.

En relevant, och samtidigt komplex, fråga som ofta uppstår i samband med redovisning av tidsserier är hur förändringar över tid ska kunna förklaras och tolkas. Urvalet är representativt utifrån svenska näringslivet men är i sig inte en förklaring till förändringar. NNR har i undersökningen inte ställt några följdfrågor och det är inte exakt samma företag som svarar varje år. I undersökningen är dessutom förändringar beroende av en mycket stor regelmassa som på olika sätt kan ha ändrats. Det viktiga i sammanhanget blir således att se till helheten, dra relevanta slutsatser av utvecklingen i de fall vi kan redovisa tidsserier eller ta till sig nya fakta som frågeställningarna kan belysa – inte att utifrån en bred komplex problembild söka enskilda förklaringar.

Undersökningen är genomförd på samma sätt vid samtliga tillfällen för frågor där en tidsserie redovisas. För 2023 års version av SKOP är undersökningarna uppdelade i tre del rapporter – den första om regelförbättring, den andra om effekter av hinder p.g.a. regelverk för expansion och den tredje delen om inflationseffekter. I efterföljande avsnitt redovisas utvecklingen för respektive fråga som ställts i undersökningarna år 2023.

NNRs och NNRs medlemmars konkreta förslag till åtgärder på systemnivå och inom olika regelområden finns i NNRs rapporter ”Ny mandatperiod, nya möjligheter – Regelreformer för ökad konkurrenskraft” och ”Näringslivets förslag till regelförbättringar i Sverige år 2022-2026 på NNRs hemsida www.nnr.se.

Rapport till Näringslivets Regelnämnd om inflationseffekter mars/april 2023

SKOP gör regelbundna undersökningar bland företag med minst en anställd (företags-SKOP). I mars och april 2023 intervjuades 600 företagare och företagsledare på uppdrag av bland andra Näringslivets Regelnämnd (NNR).

Resultaten redovisas i denna rapport. Ansvarig för undersökningen åt Näringslivets Regelnämnd är Örjan Hultåker.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	3
Metodbeskrivning	4
Stigande bensin- och dieselpriserna	5
Stigande elpriser	6
Effekten av stigande priser	7
Tabeller	9

Sammanfattande analys

Ett av tre företag har inte påverkats alls av de stigande bensin och dieselpriserna. Men det är fler 41 procent som har påverkats ganska eller väldigt mycket, 20 procent väldigt mycket.

Två av fem företag (38 procent) har inte påverkats alls av de stigande elpriserna. Ungefär lika många (35 procent) har påverkats ganska eller väldigt mycket, 17 procent väldigt mycket.

De företagare och företagsledare vars företag påverkats av de stigande bensin- och dieselpriserna eller av de stigande elpriserna ombads att ange hur prisstegringarna hade påverkat företagets verksamhet.

En majoritet (56 procent) har tvingats höja sina priser mot kund. Vart tredje företag (34 procent) har fått försämrad lönsamhet. Ett av fem företag (18 procent) har tvingats att minska produktionen. Ett av tio företag (11 procent) har tvingats att säga upp personal.

Metodbeskrivning företags-SKOP, mars/april 2022

Population

Svenska privata företag i alla näringsgrenar med minst en anställd person.

Urval

Ett icke-proportionellt stratifierat urval gjordes ur företagsregister. Urvalet stratifierades i sex strata, 1-4, 5-9, 10-19, 20-49, 50-99 samt 100 eller fler anställda. Urvalet bestod av företag inom samtliga näringsgrenar utom offentlig förvaltning, försvar, obligatorisk socialförsäkring eller näringsgren okänd. I varje företag intervjuades företagsledaren.

Enbart företag med identifierat telefonnummer ingick i urvalet.

Datainsamlingsmetod

Undersökningen genomfördes per telefon och webbenkät.

Datainsamlingsperiod

Datainsamlingen gjordes mellan den 9 mars till den 18 april 2023.

Svarsfrekvens och bortfall

Det av SKOP använda urvalsförfarandet innebär att ett namngivet företag och en bestämd befattningshavare har valts.

Totalt hade SKOP kontakt med 824 företagare/företagsledare av vilka 609 svarade på undersökningens frågor. Det ger en svarsprocent om 74 procent. Det var 26 procent av företagarna/företagsledarna som vid kontakten inte ville medverka i undersökningen.

Viktning

Resultaten är representativa för svenska privata företag med minst en anställd. I resultatredovisningen har urvalets olika strata givits den vikt som motsvarar deras andel av alla svenska privata företag.

Stigande bensin- och dieselpriser

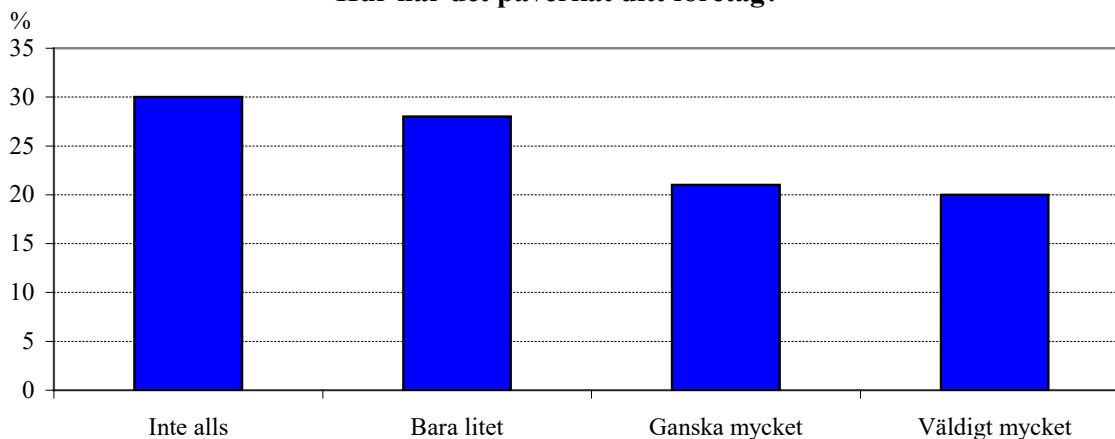
SKOP frågade, ”Bensin- och dieselpriserna har stigit kraftigt under år 2022. Hur har det påverkat ditt företag?”

41 procent: påverkats ganska/väldigt mycket

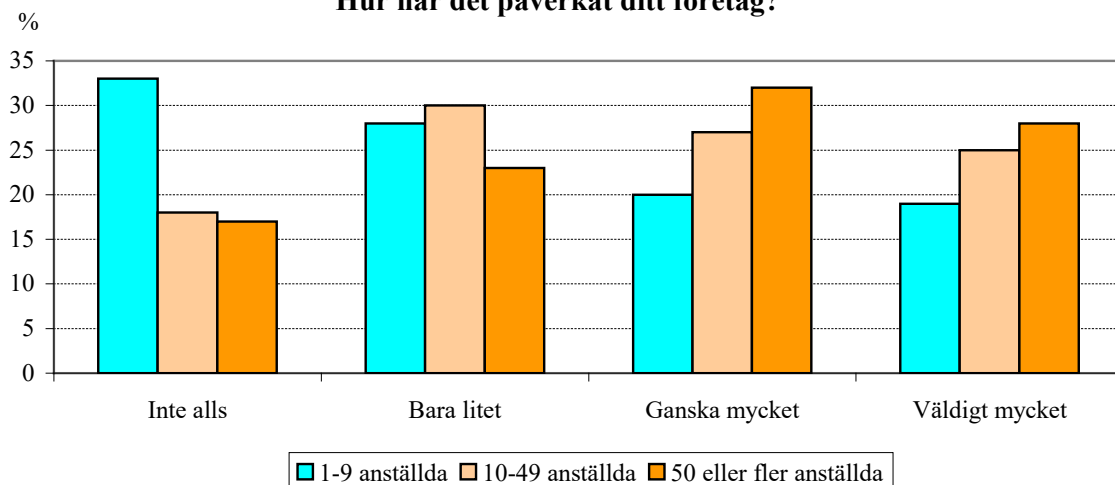
En av tre företagare/företagsledare (30 procent) svarar att deras företag inte har påverkats alls av de stigande bensin- och dieselpriserna; Tabell 1.

Men det är fler (41 procent) som har påverkats ganska eller väldigt mycket, 20 procent väldigt mycket. De minsta företagen har påverkats i mindre utsträckning än andra.

Bensin- och dieselpriserna har stigit kraftigt under år 2022.
Hur har det påverkat ditt företag?

Bensin- och dieselpriserna har stigit kraftigt under år 2022.
Hur har det påverkat ditt företag?

Stigande elpriser

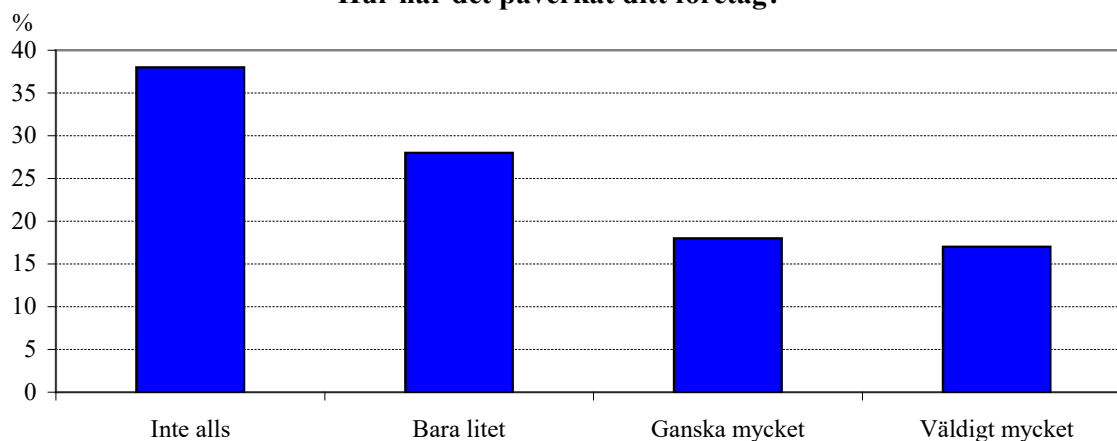
SKOP frågade, ”Elpriserna har stigit kraftigt under år 2022. Hur har det påverkat ditt företag?”

35 procent: påverkats ganska/väldigt mycket

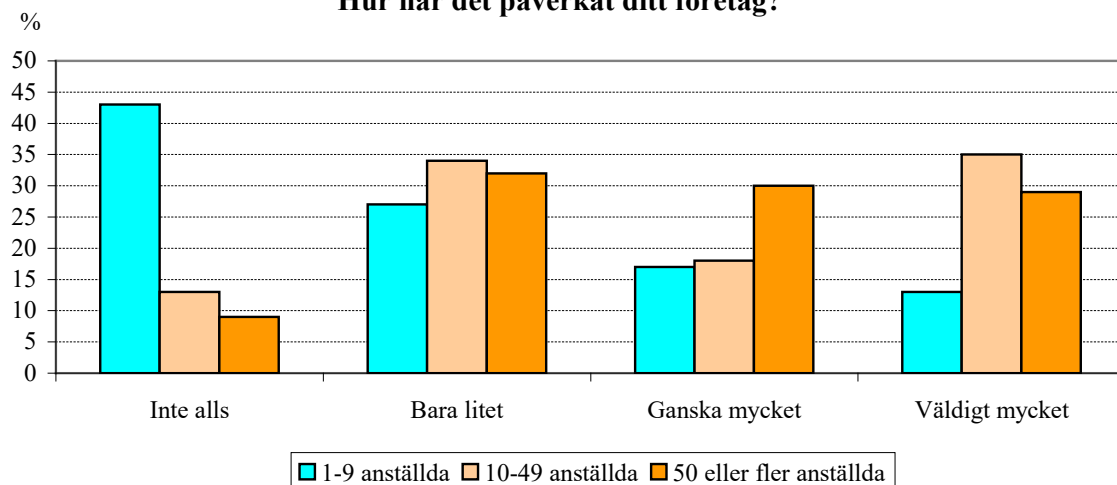
Två av fem företagare/företagsledare (38 procent) svarar att deras företag inte har påverkats alls av de stigande elpriserna; Tabell 2.

Ungefär lika många (35 procent) har påverkats ganska eller väldigt mycket, 17 procent väldigt mycket. De minsta företagen har påverkats i mindre utsträckning än andra.

Elpriserna har stigit kraftigt under år 2022.
Hur har det påverkat ditt företag?

Elpriserna har stigit kraftigt under år 2022.
Hur har det påverkat ditt företag?

Effekten av stigande priser

De företagare och företagsledare vars företag påverkats av de stigande bensin- och dieselpriserna eller av de stigande elpriserna ombads att ange hur prisstegringarna hade påverkat företagets verksamhet.

56 procent har höjt priser mot kund

En majoritet (56 procent) har tvingats höja sina priser mot kund; Tabell 3. De minsta företagen har gjort det in mindre utsträckning än andra företag.

34 procent har fått försämrad lönsamhet

Vart tredje företag (34 procent) har fått försämrad lönsamhet. Företag med färre än tio anställda har fått försämrad lönsamhet i mindre utsträckning än andra företag.

18 procent har minskat produktionen

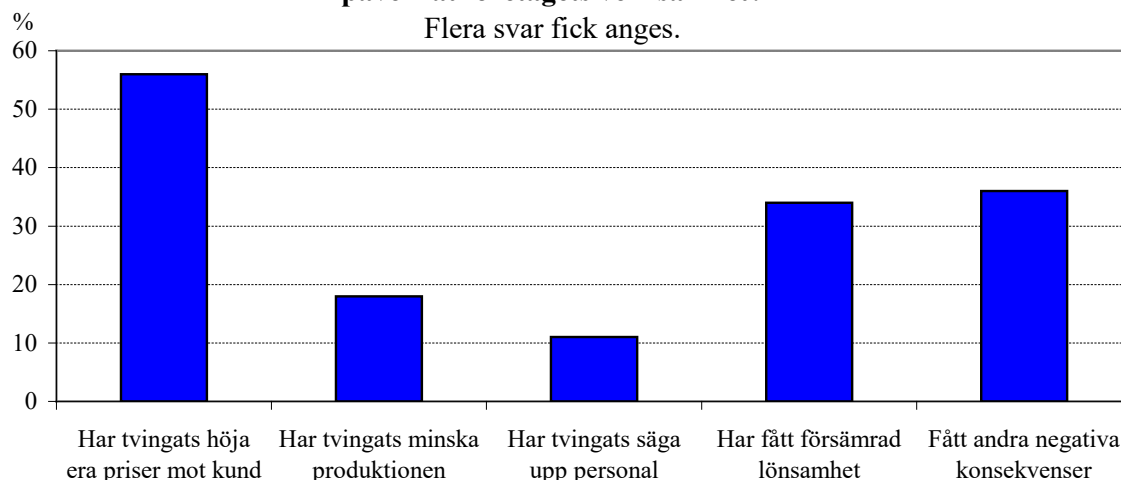
Ett av fem företag (18 procent) har tvingats att minska produktionen som en effekt av de stigande priserna.

11 procent har sagt upp personal

Bland de företag som påverkats av de stigande priserna har ett av to företag (11 procent) tvingats att säga upp personal.

Företaget påverkade av kraftigt stigande bensin- & dieselpriiser och/eller elpriser

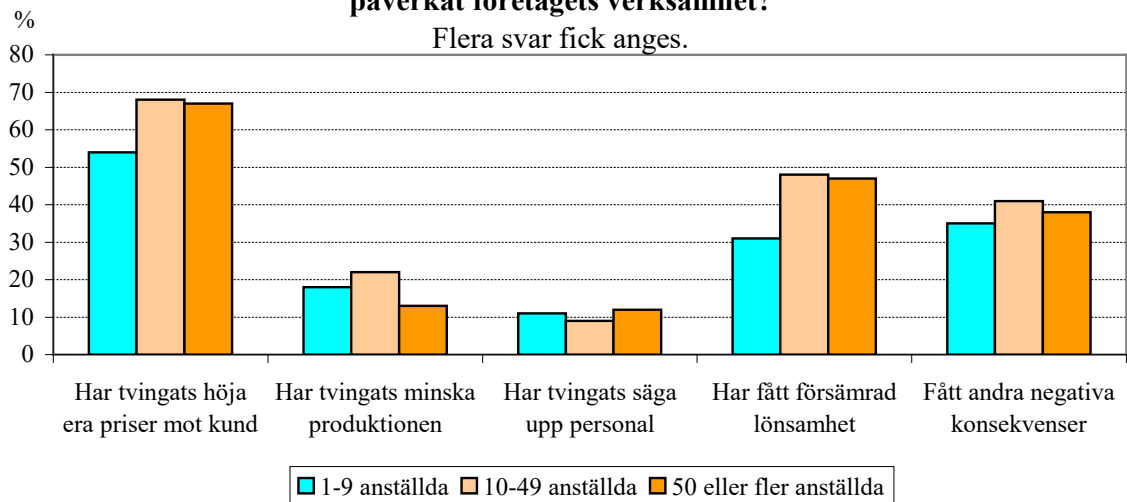
Hur har de höjda priserna på drivmedel och/eller el påverkat företagets verksamhet?

Företaget påverkade av kraftigt stigande bensin- & dieselpriser och/eller elpriser

Hur har de höjda priserna på drivmedel och/eller el påverkat företagets verksamhet?

Flera svar fick anges.

Tabell 1: Bensin- och dieselpriiserna har stigit kraftigt under år 2022.
Hur har det påverkat ditt företag?
Procent

	Mars april 2023				
Inte alls	30				
Bara litet	28				
Ganska mycket	21				
Väldigt mycket	20				
Antal svar	608				
Grupptabell, mars april 2023	Andel som svarar				Antal svar
	Inte alls	Bara litet	Ganska mycket	Väldigt mycket	
Antal anställda					
1-9 personer	33	28	20	19	297
10-49 personer	18	30	27	25	172
50 eller fler personer	17	23	32	28	139
Ägande					
Äger företaget helt eller delvis	32	28	19	21	460
Äger inte företaget	13	29	47	11	143
Inriktning					
Tillverkningsföretag	26	21	28	25	104
Lika mycket av båda	30	33	10	27	60
Tjänsteföretag	31	27	23	19	431
Bransch					
BCDEF - Tillverkning, byggverksamhet m.m.	19	28	28	25	162
därav: CDE Tillverkning	29	30	15	25	86
därav: F Byggverksamhet	15	27	34	24	76
GHI - Handel, transport, hotell, restaurang	16	24	26	34	172
JKLMNOPS - Övriga tjänster	42	29	17	12	262
Försäljning på export					
Ungefär hälften eller mer	45	13	17	24	43
En fjärdedel eller tiondel	52	11	27	10	59
Mindre än en tiondel/Inget alls	28	30	21	21	503
Försäljning inom tio mil					
Tre fjärdedelar eller mer	26	32	21	22	334
Ungefär hälften eller en fjärdedel	40	18	33	8	104
Mindre än en fjärdedel/Inget alls	32	25	20	24	155
Verksamhetsort					
Storstadsområden	38	26	21	15	236
Icke storstad	26	29	21	24	372

Fet stil: Signifikant skillnad inom gruppen (med 95% sannolikhet).

Tabell 2: Elpriserna har stigit kraftigt under år 2022.
Hur har det påverkat ditt företag?
Procent

	Mars april 2023
Inte alls	38
Bara litet	28
Ganska mycket	18
Väldigt mycket	17
Antal svar	607

Grupptabell, mars april 2023	Andel som svarar				Antal svar
	Inte alls	Bara litet	Ganska mycket	Väldigt mycket	
Antal anställda					
1-9 personer	43	27	17	13	296
10-49 personer	13	34	18	35	172
50 eller fler personer	9	32	30	29	139
Ägande					
Äger företaget helt eller delvis	39	28	17	16	459
Äger inte företaget	22	25	31	23	143
Inriktning					
Tillverkningsföretag	29	10	22	39	104
Lika mycket av båda	40	23	13	24	60
Tjänsteföretag	37	32	18	13	430
Bransch					
BCDEF - Tillverkning, byggverksamhet m.m.	39	20	21	20	162
därav: CDE Tillverkning	25	15	25	35	86
därav: F Byggverksamhet	46	23	19	12	76
GHI - Handel, transport, hotell, restaurang	32	21	19	29	172
JKLMNOPQRS - Övriga tjänster	40	33	17	10	261
Försäljning på export					
Ungefär hälften eller mer	23	10	46	21	43
En fjärdedel eller tiondel	42	21	26	11	59
Mindre än en tiondel/Inget alls	38	29	16	16	502
Försäljning inom tio mil					
Tre fjärdedelar eller mer	42	31	13	14	333
Ungefär hälften eller en fjärdedel	27	36	24	13	104
Mindre än en fjärdedel/Inget alls	33	17	27	23	155
Verksamhetsort					
Storstadsområden	35	34	15	15	235
Icke storstad	39	24	20	17	372

Fet stil: Signifikant skillnad inom gruppen (med 95% sannolikhet).

Tabell 3: Om företaget har påverkats av kraftigt stigande bensin- & dieselpriiser och/eller elpriser, Hur har de höjda priserna på drivmedel och/eller el påverkat företagets verksamhet? Flera svar fick anges.

	Mars april 2023						
Har tvingats höja era priser mot kund	56						
Har tvingats minska produktionen	18						
Har tvingats säga upp personal	11						
Har fått försämrad lönsamhet	34						
Fått andra negativa konsekvenser	36						
Antal svar	436						
Gruptabell, mars april 2023							
	Andel som svarar					Antal	
	Tvingats höja priser mot kund	Tvingats minska produktionen	Tvingats säga upp personal	Fått försämrad lönsamhet	Fått andra negativa konsekvenser	svar	
Antal anställda							
1-9 personer	54	18	11	31	35	207	
10-49 personer	68	22	9	48	41	123	
50 eller fler personer	67	13	12	47	38	106	
Ägande							
Äger företaget helt eller delvis	55	18	11	34	36	329	
Äger inte företaget	69	11	6	29	32	104	
Inriktning							
Tillverkningsföretag	77	35	11	47	34	65	
Lika mycket av båda	70	23	25	50	43	45	
Tjänsteföretag	52	14	9	31	33	318	
Bransch							
BCDEF - Tillverkning, byggverksamhet m.m.	64	11	4	35	34	117	
därav: CDE Tillverkning	73	31	9	36	20	60	
därav: F Byggverksamhet	61	2	2	35	38	57	
GHI - Handel, transport, hotell, restaurang	82	22	14	44	41	126	
JKLMNOPQRS - Övriga tjänster	40	15	8	27	33	183	
Försäljning på export							
Ungefär hälften eller mer	87	27	5	36	55	29	
En fjärdedel eller tiondel	74	29	22	28	24	40	
Mindre än en tiondel/Inget alls	54	16	10	34	36	364	
Försäljning inom tio mil							
Tre fjärdedelar eller mer	54	19	12	25	28	239	
Ungefär hälften eller en fjärdedel	70	13	10	31	48	74	
Mindre än en fjärdedel/Inget alls	55	19	9	48	51	111	
Verksamhetsort							
Storstadsområden	47	17	11	30	33	162	
Icke storstad	62	18	10	36	37	274	

Fet stil: Signifikant skillnad inom gruppen (med 95% sannolikhet).

Näringslivets Regelnämnd

Näringslivets Regelnämnd är det samlade näringslivets företrädare i regel-
förbättringsfrågor. Vår uppgift är att förespråka och verka för effektivare
och mindre kostsamma regelverk, sänkta regelkostnader samt relevant upp-
giftslämnande och en minskad uppgiftslämnarvärden för företag.

NNR samordnar och koordinerar näringslivets regelförbättringsarbete på
nationell, europeisk och internationell nivå. NNR tar initiativ till dialoger
med riksdag, regering, myndigheter och kommunföreträdare liksom med
företrädare på EU-nivå och bedriver utvecklingsprojekt för effektivare reg-
ler och en effektiv regeltillämpning. Detta fokuserade verksamhets- område
gör att NNR är unik bland näringslivsorganisationer i Europa.

Näringslivets Regelnämnd bildades år 1982 och är en oberoende, politiskt
obunden ideell förening helt finansierad av sina medlemmar. Bland med-
lemmarna finns 27 svenska näringslivsorganisationer och branschförbund
som tillsammans representerar ca 300 000 företag. Mer information om
NNR finns på www.nnr.se.